

Medlem af Inatsisartut
Tillie Martinussen
Demokraterne

18-08-2016
Sagsnr. 2016 - 10467
Akt ID. Nr. 3328667

Vedr. besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 154 om bisiddere

Kære Tillie Martinussen

Tak for dit spørgsmål om bisiddere.

Jeg besvarer dit spørgsmål nedenfor:

Postboks 260
3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 50 00

Fax (+299) 34 66 66

E-mail: iian@nanoq.gl

www.naalakkersuisut.gl

1. Bruger det grønlandske retsvæsen, de grønlandske kommuner eller det grønlandske politi, bisiddere med særlig viden og vejledningspligt til borgere, der har været udsat for diverse former for kriminalitet, lovovertrædere eller lignende? Jeg tænker ikke kun på det rent kriminalretlige, men også på hjælp til borgerne som er i proces med at anmelde noget kriminelt, og ikke kender deres eller deres barns menneskerettigheder, hjælp til at gøre krav gældende og til almindelig vejledning i forbindelse med anmeldelsesforløbet.

- **I bekræftende fald ønsker jeg at vide i hvilke sager sådanne bisiddere typisk bliver anvendt?**
- **I benægtende fald ønsker jeg at vide hvilke instanser borgere så kan henvende sig hos hvis de ønsker vejledning eller oplysning om deres rettigheder når en forbrydelse er overgået dem eller deres børn.**

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Justitsministeriet, som svarer således:

”Justitsministeriet har til brug for bidraget til besvarelsen indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, hvortil der henvises:

’Domstolsstyrelsen har i forbindelse med Justitsministeriets henvendelse anmodet Retten i Grønland og Grønlands Landsret om bidrag.

Det bemærkes, at spørgsmålet er besvaret ud fra den forudsætning, at det vedrører mulighederne for vejledning og bistand til personer, der har været udsat for en kriminel handling, eller som er nærmeste pårørende til en person, der har været udsat for en kriminel handling.

Domstolsstyrelsen kan på den baggrund oplyse, at såfremt en muligt forurettet person henvender sig i en kredsret for at få vejledning, vil retten henvise personen til at kontakte politiet, som står for efterforskning af sagen.

Mens sagen efterforskes, eller hvis der senere rejses tiltale kan retten beskikke en bisidder i medfør af retsplejelovens § 333, stk. 1.

Beskikkelsen af en bisidder kræver dels, at forurettede anmoder om at få beskikket en bisidder og dels, at politiet er nået så langt i deres efterforskning, at retten kan tage stilling til, om betingelserne i § 333, stk. 1 er opfyldt.

De områder, som bisidderen skal vejlede om, er nærmere beskrevet i bekendtgørelse nr. 241 af 18. marts 2011 om bisidderens opgaver og beføjelser.

Domstolsstyrelsen kan i øvrigt oplyse, at det i praksis har vist sig svært at finde personer til beskikkelse. De grønlandske kommuner har ikke i alle tilfælde fundet personer, der kan beskikkes.

Spørgsmålet har været behandlet på blandt andet det seneste møde i Rådet for Grønlands Retsvæsen på baggrund af en forespørgsel fra Søren Søndergård til KANUKOKA's repræsentant. KANUKOKAs (De grønlandske kommuners landsforening) repræsentant er efterfølgende mødtes med dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret om spørgsmålet. Når det ikke har været muligt at finde en egnet person at beskikke, har landsretten under behandling af landsretssager i nogle tilfælde ladet en medarbejder fra landsrettens sekretariat bistå offeret under mødet i landsretten, ligesom retsformanden forinden mødet om nødvendigt har forberedt vidnet.'

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at KANUKOKA i februar 2016 har oplyst, at man har opfordret kommunerne til at pege på egnede personer, som kan beskikkes som bistandsbisiddere i kriminalsager, men at kommunerne ikke er vendt tilbage med navne på egnede personer. Status for arbejdet med at finde egnede bistandsbisiddere skal drøftes på kommende møde i Rådet for Grønlands Retsvæsen i september 2016.

Justitsministeriet har yderligere til brug for bidraget til besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil der henvises:

'Jeg kan oplyse, at jeg til brug for besvarelsen har indhentet en udtalelse fra Politimesteren i Grønland.

Politimesteren i Grønland har oplyst, at reglerne om stans til forurettede i kriminalsager fremgår af den grønlandske retsplejelovs kapitel 33.

Det fremgår bl.a. af disse regler, at retten efter anmodning beskikker en bisidder til at støtte og vejlede den forurettede, medmindre

lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter, eller bisidderbistand må anses for åbenbart unødvendig. En bisidder kan beskikkes i sager om bl.a. manddrab, vold, voldtægt, blufærdighedskrænkelser og røveri.

Politiet vejleder forurettede om afgang til bisidderbeskikkelse, og politiet indbringer den forurettedes anmodning om beskikkelse for retten. For så vidt angår erstatningskrav fremgår det bl.a., at politiet vejleder om adgangen til at gøre et erstatningskrav gældende under sagen samt om afgang til at søge erstatning hos Erstatningsnævnet.

Politimesteren har oplyst, at vejledningen sker i forbindelse med afhøringen af forurettede. Afhøringen foretages i sagens natur på et sprog, som den afhørte forstår, evt. ved tolkning, ligesom der af politiet er udarbejdet vejledninger om erstatningsspørgsmålet, der kan udleveres til den forurettede (på såvel grønlandsk som dansk).

Politimesteren har videre oplyst, at politiet bistår i relevant omfang med formidle kontakt til de sociale myndigheder, sundhedsvæsen mv. Politimesteren er ikke bekendt med, hvordan vejledningen om rettigheder mv. i det sociale system eller sundhedsvæsenet foretages af de grønlandske myndigheder.

Politimesteren har endeligt oplyst, at i modsætning til en bistandsadvokat i Danmark har bistandsbisidderen i Grønland ikke opgaver af retlig karakter, f.eks. opgørelse, fremsættelse og dokumentation af erstatningskrav under kriminalsagen. Dette sker i Grønland ved politiets foranstaltning. Der er endvidere i Grønland ikke hjemmel til at beskikke en bisidder for en afdød forurettede nære pårørende, som det er tilfældet med bistandsadvokater i Danmark.'

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at selvom det ikke påhviler bisidderen at forfølge et erstatningskrav for forurettede, skal bisidderen i fornødent omfang vejlede forurettede om bl.a. muligheden for at få erstatning efter lov om erstatning for ofre for forbrydelser, jf. lov nr. 277 af 26. maj 1976 som i kraft sat for Grønland ved kongelig anordning nr. 472 af 25. september 1984, samt om muligheden for retshjælp til en eventuel efterfølgende civil retssag, jf. § 1, stk. 2, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 241 af 18. marts 2011 om bisidderes opgaver. ”

Det er Naalakkersuisut's opfattelse, at der er behov for en indsats i forhold til forurettedes rettigheder i kriminalsager. Derfor har Naalakkersuisut anmodet Justitsministeriet om at forberede en ændring af retsplejeloven, som indebærer en styrkelse af både ofres og forurettedes retsstilling.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen